

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: **csütörtökön és vasárnap.**
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez
hirdetmények és előfizetések a kiadóhivatalhoz (ifj. Jancsó
Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.

Az új küzdelem előtt.

Ilyen czimen jelent meg Zichy Nándor grófnak a „Fejérmegyei Napló” élén egy proklamációja, melynek rendeltetése és célzata az volna, hogy fölvilágosítsa az elméket és előkészítse a kebleket az e hó 25-én a főrendiház hármass bizottságában kezdődő egyházpolitikai tárgyalásokra, melyen szép sorrendben az anyakönyvezés, reczepező, vallásszabadság és a gyermekek vallása kerülnek sorra.

Mutatónl ezen ujság-közleményből egy kis részletet ide iktatunk, mely tájékoztatóul szolgál a czikk szellemére, s a mely így hangzik:

„Ezen javaslatok sokban a keresztény hittel ellenkezők, politikailag pedig veszedelmesek, mert a vallásosságot és erkölcsöt és a polgári jogviszonyok biztonságát veszélyeztetik.

Tudván, mit tartalmaznak, látván, mit eredményezhetnek e javaslatok: úgy, a hogy élénkbe hozatnak, azokat sem megszavaznunk, sem elmaradásunk által létesítésökhöz hozzájárulnunk nem lehet.

De ezen javaslatok a házasság kérdésével nemcsak a junktimnál, de külső és belső összeköttetésükönél fogva is együtt járnak. A ki amazit nem akarja, ezeket nem szavazhatja meg; a ki amazit csak időszerűtlennek tartotta, ezeket már szükségképpen ellenzi, a ki a házassági törvényt még elfogadhatónak vélte, azért még ezekhez jelen alakjukban nem fog járulhatni.

Ez mind nagyon szép és nem is várható más hang a klerikálisoktól; mint azt már a multban tett tapasztalatok is igazolják. Mert térjünk csak vissza a pozsonyi katolikus nagy gyűlésre, hol a házassági javaslat elleni küzdelemükben a király segítségét óhajtották megnyerni s midőn Magyarország hercegprímása ezen szándék ellen nyilatkozott, daczára, hogy mint igaz magyar hazafi cselekedett, tudva azt, hogy ő Felsége, mint szigoruan alkotmányos uralkodó fog eljárni, támadásoknak lett kitéve s épen a „Magyar Állam” és politikai barátai részéről, elannyira, hogy a katolikus autonómia előkészítésére kiküldött bizottság liberális tagjainak kellett

megindítani a mozgalmat, hogy föltétlen bizalom szavazzassék a hercegprímásnak azon támadásokkal szemben, melyeket a „Magyar Állam” ellene intézett.

Ugy a német, mint a cseh és lengyel klerikális lapok nagy része helyteleníti és rosszszalja a tulzó klerikális pártnak magatartását s különösen a „Magyar Állam” állásfoglalását, sőt a főpap ellen intézett támadásokat a köteles tisztelet elleni véteknek tartja. Különben a közvélemény is elítéli a klerikálisok ezen politikáját s az ujonnan született proklamációk, melyek csak a haladás meggátlására törekcszenek, teljesen figyelmen kívül maradnak. Azért lefolyik szép simán az a tárgyalás, mint medrében a patak s nem fog kitörni, mint szándékolva van, hogy a parlamentből a nép rétegei közé csapjon. Senkinek sem fog sikerülni, hogy a békés megoldás helyett harezot provokáljon.

O. O.

Politikai hírek.

Belföld.

A delegációk. Kálnoky gróf közös külügyminiszterrel egyidejűleg

Budapestre jöttek Cziráky Béla gróf osztályfőnök, báró Bambetti és báró Falke, csak gróf Welsersheimb másodosztályfőnök maradt Bécsben. A közös költségvetés, nem lépi tul a mult évi szükséglet korlátait. Csakis a közös hadügyminiszter költségvetése emelkedik és pedig rendes kiadások rovatában, a mult évi aráynak megfelelőleg. Tavaly öt millióra rugott a költségzaporulat. Az osztrák delegációnak tagjai, szeptember 14-én 1 órakor tartott első nyilvános ülést megelőzőleg, értekezletre gyűltek össze, melyben az elnökség és az egyes bizottságokba való választásokra nézve állapodtak meg. Elnökké ezúttal Chlumetzky bárót választották meg.

Az új sommás eljárás életbeléptetésének elhalasztása. Az igazságügyi miniszter az új sommás eljárásnak ez évi november elsejére tervezett életbeléptetését, 1895. évi január 1-éig elhalasztotta, mert az új eljárás folytán szükségessé vált új ügyviteli szabályok számos oly intézkedést igényelnek, melyeknek fogantatosítására a még közbe eső hat heti idő nem volna elégséges. A miniszternek ezt a szándékát igazolja az a körülmény is, hogy az új sommás eljárásból kifolyólag rendszerezített nagyobb számú bírói állásoknak mint eddig, még egy tized része sines betöltve. — E hirt különben a „Bud. Tud.” megezáfolja.

Külföld.

Az ingadozó Bulgária. A választási agitáció mind nagyobb mértéket ölt. Szófiában van az ugyneve-

TÁRCZA.

Mikor a főnök jubilál.

— Egy ügyvédsegéd naplójából. —

Irtá: **Hevessi Jenő.**

(Folytatás és vége.)

Ha elvégeztem az irodában a dolgomat, velük kellett játszanom egy órát, a mely idő alatt felültek csontos vállaimra és lovagoltak rajtam, hogy csak úgy dült rólam az izgatóság.

Különben is szülőikre ütő derék gyermek mind a kettő.

Ott van mindjárt a Botond. Ez a sovány ficzkó mindössze csak hét éves, hanem már is meglátszik rajta, hogy követve atyja foglalkozását, ügyvéd lesz és a kliensek vérén fog meghízni. Álmában folyton sommás keresetekkel és perújításokkal bibeledik s ha rossz kedvem van és nem akarok vele játszani, vagy pedig ha a vállamon ül, nem hagyom a gyom-

romat kedve szerint megsarkantyuzni, azzal fenyeget, hogy vajás kenyér iránti igényemmel — felebbezésre való tekintet nélkül — elutasít.

Az Álmos, az már egészen más gyerek és már hizott voltánál fogva is erősen elüt bátyjától. Ebből világ-hírű festő lesz, akárki meglássa. Nehány év múlva Munkácsy Miska mellette csak kezdő mázoló inassá törpül. Most még csak öt éves a gyerek, hanem máris olyan nagy-szerű csataképeket pingál a falakra, hogy az embernek ég felé mered minden egyes hajszála a — rémülettől.

Beláthatja tehát mindenki, hogy nem volt okom a dr. Nyuzó famíliára rosszat beszélni.

Néhány hét óta azonban megváltozott.

A gyermekek válligérő dus hajzatát tövig lenyiratták. Dr. Nyuzó meg teljesen megszolidulva járkált az irodában. Az ajtón senkit sem dobott ki. Még a dorosmaiakat is előzőeken kikísérte a folyosóra. Velünk meg tréfálgatott, nevetgált, mintha ő is csak olyan alárendelt személyi-

ség volna, mint mi. De a mi a leg-csodálatosabb volt a dologban: az aktacsomóknak fejhez való dobása nélkül is megkínált bennünket szívarral.

Furta a kíváncsiság az oldalunkat, de nem tudtunk a dolog nyitjára rájönni. Végre a napokban kiderült minden.

A szeretett főnök jubilál. Boldog házasságának tizedik évfordulóját ünnepli meg kedves nejével.

A mint ezt megtudta Paszuly Ábrahám, a nagybajuszu irodavezető, rohant egyenesen a virágkereskedésbe s rendelt hitelbe egy thearózsákból összeállított óriási csokrot és beküldte a névjegyével a prinzipálisnéhoz, aztán mosolygó ábrázattal és hétrét meggörcsült háttal sompolygott be a főnök szobájába gratulálni — és huszonöt forint előleget kért.

Dr. Finomnak kifecszamodván a lába, minden jókívánsága a fájós lábába szorult.

En a jubileum estéjén írásban nyujtottam át nekik Istenhez intézett

és kérvény alakjába foglalt jó kívánságaimat.

Másnap reggel magához hívott a főnököm a dolgozó szobájába és megszólított:

— Hallja maga Soványi barátom, én a tegnapi családi-ünnep alkalmából elhatároztam, hogy magának, ámbár még most sines szabad szemmel látható bajusza, a mi által természetesen csak árt az iroda tekintélyének, öt forinttal (nem koronával) „bosszerilem” a gázsiját. Most pedig gyujtszon rá egy szivarra és menjen a dolga után.

En nem sokat gondolkoztam. Az igaz, hogy fizetés dolgában nagyon is megjárta volna egy kis „rebbesser”, de azért hát csak „czupász”, ha már semmiképen sem lehet a dolgon változtatni — és belenyultam a szivardobozba.

... Hát nem jó prinzipálisom van nekem?

zett néppártnak egy bizottsága, a mely egész Bulgáriára nézve központi bizottság gyanánt akar szerepelni. Ez a bizottság, mely szoros összeköttetésben áll a konzervatív miniszterekkel, listákat küldöz szét az egyes helyi választó-bizottságokhoz. A kormány tagjai közt való szakadás mind élesebb lesz, úgy, hogy sok helyütt a konzervatív és a liberális jelöltek nyílt ellenségek gyanánt állanak egymással szemben, a mi az oroszbarátok kilátásait növeli. Azok a jelentések, hogy csak kormánypárti jelöltek állítatnak föl, tekintet nélkül a pártállások különféle ségére hamisak. A helyzet komoly. A kormánypárti lapok magatartása ugyan orosz-ellenes, és a kormány konzervatív tagjai sem lelkesednek nagyon Oroszorszáért, de azért a helyzet, különösen Dél-Bulgáriában, igen előre van állítva. Nyugtalan választások várhatók. Az oroszbarátokat kívülről roppant pénzüsszegekkel segítik.

A bolgár kormány Cankov minden, Bulgáriába való visszatérhetőségére vonatkozó kérését végleg elvetette. Cankov tiltakozott ez ellen és kérelmet intézett Ferdinánd fejedelemhez.

Kína veresége. Augusztus 26-án Soeulben a japán és koreai külügyminiszterek közt szövetségi szerződés kötött oly czélból, hogy Kórea függetlenné tétessék és hogy a kínaiaknak Kóreából való kiűzése czéljából együttesen járjanak el. Japán átveszi a hadi operációkat Kína ellen és Kórea kötelezi magát, hogy a japáni csapatokat mindenképpen támogatni fogja.

Li-Hung-Csang alkirály tökéletes bukása elkerülhetetlen. A kínai hadseregben óriási a zavar és teljes a fegyverhiány. Tientsinben a megvadult katonák kegyetlenül kifosztották a szerencsétlen lakosságot. A kereskedelem teljesen pang s a nyomor óriási.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara.

(Folytatás.)

A rendkívül mostoha viszonyok, melyekkel a székelységnek az utolsó

évtizedeken s főleg a nyolczvanas évek közepe óta megküzdnie kellett s a hazai közgazdasági politikának a korábbi évtizedekben a székely közgazdasági érdekekkel szemben elkövetett mulasztásai, melyek között a legsúlyosabbak a teljesen czél-tévesztett vasuti építkezések voltak, érthetővé és menthetővé teszik, ha ez országrésznek idegenajku néptengertől körülvevő tözsgyökeres magyar lakossága, mind ez ideig egyedül az állam támogatásától várta a kedvezőtlen állapotok jobbrafordulását. S habár ez állami támogatást, az érintett körülményeknél fogva, a legmagasabb nemzeti érdekek is kívánatosá teszik, mindazáltal már elérkezett az ideje annak, hogy a székely társadalom ne várjon mindent az államtól, hanem buzditást, munkakedvet merítve az állam részéről tapasztalt jóindulatú gondoskodásból, fokozottabb tevékenységet fejtson ki s a kezdeményezések és vállalkozások terén az eddiginél nagyobb mozgékonyaságot tanusítva, saját erejét fölismerni igyekezzék. A sokoldalú társadalmi tevékenységgel meg kell jönni az önbizalomnak s a viszonyok jobbrafordulása iránti rendíthetetlen hitnek is. E hit ma még, főleg a kisbirtokos- és kisiparos-osztálynál, sajnos, épen nincs meg. Ennek tulajdonítható, hogy e néposztályokból évről-évre jelentékeny tömegek vándorolnak ki Romániába, részint ideiglenes munka-keresés végett, részint állandó letelepülés czéljából.

E kivándorlás a tárgyalt évben az előző évekhez képest, némileg megesökkent ugyan, de azért még mindig jelentékeny volt. A székelyföldi kilépő állomásokon át a forgalom 1893-ban általában is kisebb volt, mint az előző években; a mi főleg a hazai hatóságok, valamint Románia részéről a ki- és bevándorlókkal szemben alkalmazott szigorúbb korlátozásoknak, valamint a kolerajárvány behurcolása ellen fogantatott határzárnak tulajdonítandó. A székelység határvonalán fekvő öt vámhivatalon, illetőleg kilépő állomáson át, ugyanis, a tárgyalt évben következő arányokat öltött a forgalom:

	kilépő	belépő	
Bodza	3.439	2.755	kevesebb jött vissza 684
Csik-Grimeson	2.524	2.303	" " " 221
O-Sánczon	678	707	több " " " 29
Sósmezőn	10.326	8.683	kevesebb jött vissza 1643
Tölgyesen	3.522	3.461	" " " 61
össz. 1893-ban	20.489	17.909	" " " 2580
" 1892-ben	24.081	21.280	" " " 2801
" 1891-ben	24.317	21.331	" " " 2986

A mig tehát a tárgyalt 1893-ik évben a kilépő utasok száma 2580-nal multa felül a belépők számát, 1892-ben a kivándorlók, illetőleg végleg künmaradtak száma 2801 és 1891-ben 2986 volt. E számok azonban csak kis részét mutatják a Románia felé irányuló székely népmozgalomnak; a melynek egyik főcsatornája a predeáli vonal. Volt pedig a predeáli állomáson át

	kimenet	bejött	
1893-ban	106.388	85.706	kevesebb jött vissza 20.682
1892-ben	119.142	76.617	" " " 42.525
1891-ben	97.524	98.688	több jött vissza 1.164

Ez utóbbi adatokra nézve azonban megjegyzendő, hogy azok átlagos számítás után lettek gyűjtve és felvéve, s magukban foglalják azoknak az utasoknak a számát is, a kik nem magyar utlevéllel, hanem mint idegen országok alattvalói, külföldi utlevelekkel lépték át a határt. Így például a hivatalos jegyzékek tanúsága szerint a mult évben 25.277 idegen országbeli alattvaló lépett e határponton be Magyarországra, melynek legnagyobb része Magyarországon át külföldre vette utirányát. Végül a székely kivándorlásra nézve általában megjegyzendő, hogy igen nagy azoknak a székelyeknek a száma is, akik a kilépő állomásokat elkerülve, utlevél és igazolvány nélkül mennek ki Romániába; e népmozgalom azonban, ép ezért, számokkal ki nem mutatható.

A székelységnek Romániába való kivándorlása tehát, mint a fentiszmok is mutatják, sokkal jelentékenyebb, semhogy e szomorú tény csak a kamarai kerület közgazdasági érdekei szempontjából lehetne mérlegelni. A kamara 1891. évi jelentésében, a legutolsó népszámlálás eredményeivel összehasonlítva a népmozgalmi adatokat, rámutatott a bajnak mélyen fekvő forrásaira s annak a legkiválóbb nemzeti szempontokból sem kiesinyelhető következményeire. A természetes népszaporodás utján, ugyanis, a négy székely vármegye

lakosságának 1880-tól 1890-ig 10-09 %-kal, vagyis 50.568 lélekkel kellett volna szaporodnia; tényleg azonban, a népszámlálás tanúsága szerint e szaporodás csak 6-03 %, vagyis 31.374 lélek volt. A különbség tehát 19.194 lélek, s e hiány — nem véve figyelembe a bevándorlók számát — kétségtől, a kivándorlás következtében állott elő. E nagy nemzeti veszteség mellett nem kevésbé aggasztó jelenség gyanánt mutatott rá a kamara arra a tényre is, hogy a két utolsó népszámlálás tanúsága szerint a magyarság arányszáma a kamara kerületét képező székelyföldön 1880-tól 1890-ig 78-41 %-ról 78-07 %-ra hanyatlott. Vagyis a székelység 0-34 %-kal tért veszített az idegenajkuak — főleg az oláhság — rovására, ami annál meglepőbb, mert az egész magyar birodalomban a magyarság arányszáma 1-62 %-al erősödött. Az elmult évtizedek mostoha közgazdasági viszonyai tehát a székelység körében a nemzeti szétzúllásnak szomorú tüneteit idézték elő s az idegen néptenger óriási gyűrűje mind öszsebb és öszsebb kezdte szorítani e félmilliónyi magyarságot. Ezek a jelenségek teszik megokolttá az állam részéről a székelységgel szemben óhajtott kivételes gondozást; mert egyedül az állami organizmusnak a magyar birodalom keleti részében való hatalmas fejlődése s az állami tevékenységnek e vidékeken való fokozott érvényesülése repesztheti szét azt a gyűrűt, mely az államfentartó székelységet elsorvasztással fenyegeti. Ez teszi megokolttá a székely közgazdasági érdekeknek kivételes állami támogatására irányuló kívánságokat és javaslatokat; de egyszersmind e nagy nemzeti és állami érdek teszi kötelességévé a székely társadalomnak is, hogy e téren lankadást nem ismerő tevékenységet fejtson ki s igyekezzék az állam üdvös munkálkodásának sikerét biztosítani.

(Folytatás következik.)

Ujdonságok.

— **Időjárásunk.** Kellemetlen időnk jár. Hol elborul, hol kiderül, de a hideg, fanyar szelek egyre tartanak.

REGÉNYCSARNOK

Haida.

— A „Székelyföld“ eredeti regénye. —

Írta: Hajdó Ödön.

(Folytatás.)

VIII.

Az uton.

Már elhagyta a hajó Gallipoli és Dedeagats kikötő városokat s nemsokára Lagos is visszamarad mögötte; gyors, ütemszerű zakatával hajítja gépe a messze czél felé s oly könnyedén siklik tova a különben mélyen járó hajó, mintha nem ismerne hullámortlatot, melylyel vashordája meg ne birkóznának. A szálló nap merülőben van s a hatalmas víztömeg hullámvordésein csillogva törrik meg a visszatükröző sugar, hogy nemsokára leszálljon a korom sötét éj a víztömegre. Még látszik a napkorongból kis szelet, de lassankint az is letűnik a láthatárról; sugarai

vörösrre festik a boltozatot. A magasan, elszórtan lebegő felhő-foszlányok szélei még pirosnak, de nemsokára elhalványul e rózsaszínű csipkedisz is, kél a hold, sápadt, ezüstös fénye mindennek új színt kölcsönöz s tündöklenek a csillagok.

Fölgyulnak a hajó piros lámpái s a fáradt matrózokat ujak váltják fel. Beállt az est.

Haida fönv van a fedélzeten, a hajó párkányára támaszkodik és nézi a holdvilágos, csillogos eget, bámulja a különös fényben uszó hullámokat és szíve repes a látottak szépségétől.

Különös elfoglaltságot érez bensejében, melyet eddig nem ismert, valami úgy hiányzik most kis szívéből, mely után eddig nem vágyott, mert nem tudta, hogy létezik, de most egyszerre felmerült lelkében a kérdés: Mi az, a mi oly széppé teszi mindezt előtte, tán a boldogabb jövő reménye, az édes ismeretlen utáni vágy izgalma, mely felé közelg? Nem, hisz ezt már otthon is tudta, de ott nem tapasztalt ilyen érzést. Mi az tehát?

Arezt megvilágítja a hold, hajának három félhold ékén csillagfény nyílik a sugár. Sötét köpenye olykor szétnyílik, a mint megsejti fedetlen homlokát. Ilyenkor nyakának és mellének diszei: a felfűzött pénzdarabok zörögnek, csillognak. A kendőzetlen arezon komoly kíváncsiság ül, szemében a lelkesedés tüze ragyog. Ugy néz ki, mintha nem e földről való volna.

Jaj neked Fakardin Ezra, ha meglátnod őt, többé nem önmagadé, hanem övé leszel, megbűvöl, elaltat s álmoból fel nem ébredsz soha, soha.

Egyszer áldani fogod Alláht, hogy kedvezett neked és megengedte látnod, máskor kéred, engedje birnod őt; egyszer mosolyogsz boldogságodban a birás reményétől, máskor elborul lelked, midőn elveszni hiszed üdvödet érte. Eddigi nyugodt kedélyed oda lesz, előnt a láva s a tűz ki nem alszik, csak halálod perezn.

— Ön az Haida? — kérdé Fakardin Ezra megállva a megrezenő leány mellett, ki abban a pillanatban bő köpenyébe takarta arcát s csak mély tűző szemek engedte láttatni.

— Én vagyok uram — mondá a leány. — Nézzem ezt az ismeretlen szép világot, de ha ellenére van, úgy bemegyek.

— Miért volna nekem ellenemre, kedves Haida? Csak nézze ön és élvezze szépségét, sőt örömmre szolgál, ha megengedi, hogy itt maradjak és osztozzam elragadtatásában.

— Ne kérjen ön, hisz én abban nem rendelkezem. Maradjon, mert én szívesen veszem és óhajtom, hogy beszéljen nekem. Megteszi?

— Örömmel.

— Beszéljen kérem valamit erről a világról, melyet látunk körülöttünk teljes szépségében; oly keveset tudok róla, annyira nem ismerem, hogy kerestem azt, a ki megismertette vele.

— Nagyon szívesen megteszem — felelt Fakardin Ezra látható örömmel és a hangtól elbájlva — de mondaná meg, melyik részéről, miről?

— Beszéljen kérem valamiről, a miről akar, talán Alláhról, az égről

A téli kabátok a rendelkezési állapotból tényleges szolgálatba léptek s a kályhákban is vigan lobog a tűz. Szóval a nyárból átléptünk az őszebe. De ez természetesen csak periodikus állapot, mert még sok meleg, derült napra van kilátásunk.

— **A székely kivándorlásokhoz** újabb adatokat szolgáltathat az a szomorú esemény, melyet mint tolonczszállítványt a brassói rendőrség a mult esztendő Kézdi-Vásárhelyre kísértetett. A 11 főből álló csapat, melyben 10 nő és egy férfi volt — utólevél nélkül szökött át a hegyi ösvényeken Romániába s miután ott a lelketlen üzerek alaposan kihasználták és megcsalták őket, egy fillér nélkül haza akartak térni, de a határszélén a csendőrség letartóztatta. Így kerültek aztán a brassói rendőrség kezére, mely aztán az egész csapatot tolonczlevéllel K.-Vásárhelyre küldötte s innen a rendőrség aztán tovább kísértette Csikmegyébe. És fájdalom a hatóságok minden igyekezete s minden jó akaró figyelmeztetése dacára igen sokszor látjuk ezt az elszomorító képet szemünk előtt elvonulni s azt hisszük, hogy mindig is látni fogjuk, mert a székely nép egy bizonyos töredékénél soha sem sikerül kiirtani az ellenállhatlan vágyat, mely őt mindig Románia felé huzza. Ott őt gyűlélik, rosszul fizetik és megcsalják s ha hazajön, mint gonosztevőket elfogják, tolonczképen hazakísérik, de ő mégis elmegy, mert szíve kelet felé huzza.

— **Takarékos szász atyafi.** A mi szász atyáinkfi nemcsak mint „kultur-folk” birják tiszteletünket, hanem mint óvatos körültekintő emberek is nagy kegyben állanak előttünk. Hanem ez még mind kevés, a mi minket igazi bámulatra ragadhat, az az a példátlan takarékoság, melylyel ezen becsületes náció a meglevőt megtakarítani és szaporítani tudja. Ezen szép erény egy meghatározó példája okozott nagy derűtséget a napokban K.-Vásárhelyt. Egy prázsmári tagba szakadt szász ember holmi zöldségfélélt hozott a piacra s azt ott árulhatta. A derék ember minden dolgát jól intézte el s csak egyet vett el, hogy legeslegújabb kalapját hozta magával. Az eső egy-

szerre jó sűrűn esni kezdett. A mi emberünk szomorú ábrázattal néz fel az égre s látva a sokat ígérő felhőket, szíve elfacsarodik, mert ha az ő szép új kalapjára hull az a tenger eső, az menten megszűnik a legeslegújabb lenni. Az eső csak mind hull, mind sűrűbben s a jámbor szász gondolkodik. Sem az árúját nem hagyhatja oda, sem a drága kalapot nem tétetheti pocskéká. A szász takarékosági logika denique oda lyukadt ki, hogy az eső, mely a kalapnak árt, a fejnek nem árt. Levette tehát a kalapot, szépen elpakolta a szekérládába s ő maga pedig nyugodt lélekkel árulhatta tovább az ő zöldségét. A hideg szél által vert eső eső egy fél óráig verte a mi emberünket s a piaci publikum végig röhögte őt, hanem az nem sokat alterálta a takarékos férfiút, ő jól tudta, hogy feje az eső verés után sem fog kevesebbet érni, de a kalap az megmarad továbbra is legeslegújabbnak.

— **Megrendítő szerencsétlenség** történt Kovásznán e hó 12-én délelőtt egy vidéki cséplőgépnél. Sára Lázárné éppen a hullás-gabona feltöltése körül segédkezett fenn a cséplőn, midőn a dob felett lévő lezárt ajtó sarkára lépett jobb lábával s az beszakadt, illetőleg a sarok eltört, s lába a dobba került. Egy nagy zuhanás a gépnél, s rá velőt rázó sikoltás történt, s a másik pillanatban Sáráné lába nélkül kapták ki társai. A szerencsétlennél az első segítséget Dr. Vajna Gábor nyújtotta. Ezen esetre vonatkozólag a fáma többféle változatban adja elő a dolgot, melyet kellő értékre redukál a szakértői vélemény, mely oda nyilatkozott, hogy a jelzett ajtón lévő saroknak a veszélyt megelőző perczen való eltérése okozta a bajt. A vizsgálat különben erőlyesen foly, mely hívatta van a tényállást kideríteni. Az áldozat alig néhány óra multán meghalt.

— **Martir naptár.** Az október havi vörösbetűs napok im ezek lesznek:

Október 2-án: Baltes András és társa ellen nemzetiségi izgatás miatti sajtóper esküdszéki tárgyalása.

Október 9-én: Albini Septimius és Crainic Romulus ellen, a memorandum terjesztése miatt.

Október 16-án: Moldován György, T. Albini Livius és Marschall József ellen, sajtóvétség miatt.

Október 23-án: Moldován György és társai ellen, sajtó vétség miatt.

Október 30-án: Blága János, Sinten Gergely és Baltes András ellen a btkv. 114. §-ába, illetve a sajtó rendtartásba ütköző vétség miatt indított sajtópör esküdszéki tárgyalása.

Trombitás Tivadar és társai ellen feldiesérés vétsége miatt szept. hó 18-ára volt kitűzve az esküdszéki tárgyalás, melyet azonban aligha megtartanak, mert az időzökkel nem találták meg a vádlottak egy részét.

— **Állatforgalmi tilalom.** A földmívelésügyi miniszter értesíti a törvényhatóságokat, hogy a Horvát-Szlavonországban fellépett ragadós körmű és szájfájás miatt, a hasított körmű állatok behozatálát a nevezett országokból tiltotta.

— **Lukácsiu legújabb pöre.** A szatmári kir. törvényszék f. 22-én fogja Lukácsiu László gör. kat. pópá rágalmozási perét tárgyalni, melyet hivatalból indítottak ellene, mivel

Schmidt Sándor nagybányai tisztelőbeli főszolgabíró nyilvánosan rágalmozta. Ez alkalomra Lukácsiu Szegedről, hol most államfogházi büntetését üli, fedezet alatt fog Szatmárra érkezni.

— **Védelem a kolera ellen.** Hieronymi Károly, belügyminiszter Máramarosmegye alispánjához táviratilag rendeletet intézett, melyben a felső Tiszán Trebusáig, illetőleg a Vissó torkolatáig a tutajozást eltiltotta, hogy a kolera továbbterjesztésének veszedelem kikerültesse.

— **Meghívó.** A kovásznai fürdő részvénytársaságnak 1894. május 27-én tartott közgyűlésén hozott határozatok a kézdívásárhelyi kir. törvényszék, mint kereskedelmi bíróság által a keresk. törv. 165. §-a alapján meglevén semmisítve — tíz részvényesnek írásban beadott kérésére az új közgyűlés 1894. szeptember 30-án d. e. 10 órakor tartatik meg Kovásznán Deák Imre-féle szinkörben, melyre a részvényesek tisztelettel meghívattak. A gyűlés tárgyai: 1. Igazgatási jelentés az 1893-ik üzletéről. 2. A felügyelő bizottság jelentése. 3. Az igazgatóság és felügyelő bizottságnak a felmentvény megadása. 4. Az 1893. évi nyereség felosztása feletti intézkedés. 5. Lemondott igazgatók helyett új igazgatók választása. 6. A bérlok által bérlekedés iránt benyújtott kérés feletti határozás. 7. Indítványok. S.-Szent-György, 1894. szeptember 10-én. A „Kovásznai fürdő részvénytársaság” nevében Potsa József, elnök.

— **Pályafentartási fak szállítása.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a m. kir. államvasutak déli üzletvezetősége részére szükséges fenyő és tölgyfák, deszkák, pallók stb. szállítása iránt az ajánlatok folyó év szeptember hó 29-éig nyújtandók be. A közelebbi feltételek a kamara irodájában megtekinthetők.

— **Az egyházipolitikai kérdések** s az azok nyomán támadt országos mozgalom valódi próbaköve lettek a napiasztó elvhűségének. Különösen a fővárosi sajtó volt erős kísértésnek kitéve és egyes pártok és szövetségek részéről óriási összegeket áldoztak, hogy egyes lapokat eredeti irányukból eltérítsenek. Az elveknél e csereberéből előnyösen válik ki régi, jó hírenek megfelelően, hazánk legnagyobb lapja az „Egyetértés”, mely elismerésre méltó önzetlenséggel, fáradhatlan buzgalommal s a legnagyobb erőlylyel küzdött és küzd az egyházipolitikai kérdések liberális szemlében való megoldása érdekében. Küzd azért, mert ezek az elvek a függetlenségi és 48-as párt egyik főprogramját képezik s az Egyetértés nemcsak vallja, hanem mindenkor tényleg követi is ezeket az elveket, melyeknek meghamisítását nem tűri. Ha nem így lenne, nem is volna méltó arra, hogy tovább is az ország legelső lapjának tekintessék. Erre a czimre az Egyetértés különben is rászolgál, nemcsak tartalmának gazdagsága és változatosága, hanem annak föltétlen megbízhatósága s ama valódi hazafias szellem által is, amely országosan népszerű, magvas vezérezikkeit átlengi, melyekről köztudomásu, hogy Magyarország legelső publicistáinak és politikusainak tollából kerülnek ki. Közeledvén az előfizetési időszak, nem mulaszthatjuk el, a közönség

figyelmét az Egyetértés elvszilárd, hazafias megtartására felhívni, azzal a megjegyzéssel, hogy az Egyetértés kiadóhivatala készséggel küld kívánatra mutatványszámokat, melyekből meg lehet győződni e magyar világlapnak valóban mindent felölelő előkelő színvonalon álló tartalmáról. Hogy erről némi fogalmat nyujtsunk, csak azt említjük fel, hogy az Egyetértés állandó rovatai a megszokott politikai és napi híreken kívül felölelik a nyilvános élet minden kérdését. A társadalom napirenden levő kérdései, a tanügy, az irodalom, a művészet, a mezőgazdaság, a kereskedelem, az ipar, a közegészségügy, szóval minden, a mi az olvasóra nézve csak érdekel birhat, kellő méltatást és bő teret talál az Egyetértés terjedelmes hasábjain. A szórazózkodó olvasmányra különös súlyt helyez az Egyetértés és változatos tárczarovatában és bő regényközleményeiben annyi olvasni valót nyujt, mint egyetlen más lap sem, mert ez csak az Egyetértés óriási terjedelme mellett lehetséges. Végül nem hagyhatjuk felemlítés nélkül az Egyetértés mintaszerű országgyűlési tudósításait, melyekben minden szónok, pártállásra való tekintet nélkül, kellő és pártatlan méltatást talál, úgy hogy az Egyetértés a tudósításai mindenkor leghűbb képét nyujtják a képviselőház üléseinek. Érdeklődők kedvéért még azt is megjegyezzük, hogy az egyetértés előfizetési ára negyedévre 5 frt.

Köszönet nyilvánítás.

(Folytatás.)

A kézdívásárhelyi önkéntes tűzoltóegylet olvasókörenek május 14-én és július 1-én a Nagy Ferencz ur részében rendezett jótékonyezelu nyári mulatsága alkalmával szívesek voltak az egylet érdekeinek támogatása czéljából felülfizetni a következő kegyes adakozók:

Szotyori Dániel timár 20 kr, Szotyori József timár 20 kr, Varga József kertész 10 kr, Czirmai Sándor 10 kr, Szöcs Albert 20 kr, Kapusi Károly 10 kr, Maesi József 20 kr, Kovács Mózes 10 kr, Fekete Márton 10 kr, Csiszár Imre 50 kr, Szabó Antal 30 kr, Szász József cipész 20 kr, idős. Török Sándor 30 kr, Gál Lázár 20 kr, Fülöp Józsiás 30 kr, Csiszár Dávid 15 kr, Jancsó Mózes Istváné 20 kr, Zsidó Gyula 20 kr, Binder Lajos 20 kr, özv. Hofman Lukácsné 20 kr, Turóczy Mihály 20 kr, Imecs Samuelné 20 kr, kézdívásárhelyi Kisegítő takarékpénztár részvénytársaság 1 frt, Szotyori Balázs 10 kr, Turóczy Mózes 20 kr, Lakatos György 20 kr, Szöcs Dánielné 20 kr, Jancsó István 20 kr, Mágori Gyula 20 kr, Hánzel József 20 kr, Kovács János, Mágori Gyula 20—20 kr, Pitróf 30 kr, Politzer József 20 kr, özv. Molnár Venturané 30 kr, Vajda Domokos 10 kr, Kovács Mátyás 20 kr, Szöcs József timár 10 kr, Jancsó Dénes vendégglós 50 kr, Bándi István 50 kr, Hofman György 10 kr, Szöcs Bálint mészáros 20 kr, Szöcs Mihály 20 kr, Bertalan Albert 20 kr, Dr. Szini Gyula 1 frt, Szöcs Mózes kereskedő 40 kr, Bartha Józsefné 50 kr, Politzer Rudolf 20 kr, Balogh Gyula 50 kr, id. Jancsó Mózes 50 kr, Blatt Mihály 30 kr.

(Folyt. következik.)

és a csillagokról, vagy mondjon mesét, én hallgatom.

— Nagyon rossz mesemondó vagyok kedves Haida, de az ön kedvéért majd azokat a régen hallottakat földézem emlékembe, ha szórazózkodhatom velők. Én különben ridog és száraz, mondhatni a tények embere vagyok s vannak önálló nézeteim, melyeket hosszas tanulmány alapján szereztem s melyekből saját felfogásom szerint vonom le következtetéseimet, azért hát előadásomtól ne várjon magas ékesszólást. Megkísértem önnek ez alkalommal inkább a természetudományokból mondani valamit, mely legkedvesebb themám s ha kereskedő nem volnék, úgy csak tisztán e tudomány valamelyik ágára képeztem volna ki magamat. Mit mondott ön? Beszéljek Alláhról! Olvasgattam a koránt és jó része bevésődött emlékezetembe, de én nem úgy hiszem a mindenható Alláh fogalmát, mint az írva előadja.

(Folytatás következik.)

Hirdetések.

Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zúrichben a privát megrendelők lakására közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín és árnyalatban.) Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Egy használt,
de teljesen jó karban lévő
Sweighoffer-féle
*** ZONGORA ***
eladó.

Ára: Egyszeri fizetéssel 100 frt.
Részletfizetéssel 120 frt.
A zongora megtekinthető:
Ifj. Jancsó Mózes
könyvnyomdájában.

Sz. 15196/894. Háromszékvármegye Alispánjától. Árlejtési hirdetmény.

Háromszékvármegye tekintetes közigazgatási bizottsága az 1894. évi Szeptember hó 4-én kelt 980 sz. határozatával az aldoboly-bükszádi törvényhatósági közut 4748 km. szakaszán lévő 80 szám Zsomborpaták hid újból építésének helyreállítását 6159 frt. 98 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1894. szeptember hó 15-ik napjának d. u. 3 órájára az alispáni hivatalos helyiségben tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak,

hogy a fentebbi munkálatok végrehajtására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 11 óráig a vármegyei pénztárhoz annyi alkalommal nyújtandó be, mint a későbbben érkezők figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek az alispáni hivatalában a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Seps-Szentgyörgyön, 1894. szeptember hó 8-án.

Tompa Miklós.
alispán.

(97.) 2-3

BODOKI

* MATILD-FORRÁS *

különösen kötött szénsavban és szénsavas natriumban rendkívül gazdag

kristálytisztá égvényes vasas savanyuvíz.

Elsőrangú aczél-forrás!

A viláfgalomban legfelségesebb, legolcsóbb és legegészségesebb — megfelelő szakértelemmel természetihűen kezelt — a maga nemében páratlan savanyuvíz.

Legfelségesebb borvíz!

A gyomor és az idegrendszer bántalmainál, vérszegénységen alapuló betegségeknél és női bántalmaknál páratlan hatású gyógy-ital!

Egy literes üveg víz ára üvegeszereléssel 4 krajczár.

Kapható:

Kézdi-Vásárhelyt **Kupán József** urnál főraktáron, továbbá minden ásványvíz kereskedésben és vendéglőkben.

Tisztelettel **GYÖRGY JÓZSEF** a forrás kezelője.
(Háromszékvármegye) **BODOK** (Háromszékvármegye)

16—

Máriacelli Gyomorcseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfújság, savanyu felbőffőség, hasmenés, gyomorgégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörös, szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejájásánál, a menyinyhen ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorhoidáknál. Említett bajoknál a **Máriacelli gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit szaz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi főraktár:

Török József gyógyszerháza
Budapest. Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessenek megtekinteni! Csak oly cseppeket tessenek elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (E. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”

Kolera-járvány alkalmával, ennek meggátolására előírt szabályokhoz mindenki szigorúan alkalmazkodjék, melynélfogva azon meggyőződésre fog jutni, hogy van szer a kolera ellen és hogy bizonyos fokig, ésszerű alkalmazás mellett mindenki megmenekheti magát ebbeli megbetegedéstől.

Különösen figyelemmel kell lenniük beállandó emésztési zavarokra és szék-dugulásra. Az egészséges emésztés csakis a rendes életmód, minden az emésztésre károsan ható nehézségek elkerülése, főleg a gyomornak a egyáltalán minden meg-hűléstől való óvakodás által érhető el. Az egészséges emésztést leginkább az ismer, Brody E. gyógyszerész „Máriacelli gyomorcseppek”-jei tartják fenn, melynek rendkívüli gyomor-erősítő hatása van. A „Máriacelli gyomorcseppek” emésztési zavaroknál és elnyálkásodásnál, mint kitűnő szer van elismervé, s számos év óta a legkedveltebb házi szer a családoknál, különösen hirtelen beálló betegségeknél mind első segély.

Kapható minden gyógyszerháza üvegekben (melyeknek Brady E. aláírásával kell ellátva lenni) használati utasítással á 40 és 70 kr-ért. 8—10

Főraktár: Budapest, 1894. augusztus 1-től saját házában VI., Váci-körút 57^a sz.

KÜHN EDE

gazdasági gépgyár Mosonban, (alakult 1856-ban)

ajánlja általánosan kedvelt, egyszerűségében felülmúlhatlan s több mint 14,000 példányban elterjedt

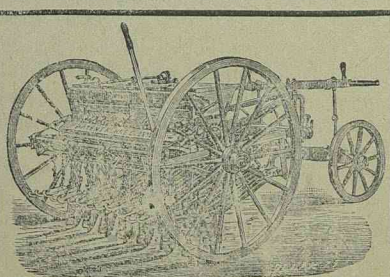
HUNGARIA DRILL és JUBILEUM DRILL

sorvetőgépeit leszállított áron.

Hegyes, hullámos területre „**MOSONI DRILL**” legújabb, legegyszerűbb sorvetőt.

Sack-féle ekék, két és többvasú ekék. Laacke-féle szántóföldboronák 12-féle nagyságban.

Laacke-féle kedvelt rétboronák. Rosták. Konkolyok. Kitűnő szelelő magtár-rosta (33 frt), meglepő

munkakezség.
VENTZKY-féle
FÜLLÉZTÖK.
Szecska- és répvágók
stb.
Árjegyzékek bérmentve.
Főraktár:
BUDAPEST, 1894.
augusztus 1-től
saját ház
VI., Váci-körút 57^a

HIRDETÉSEK
e lap kiadóhivatalában
felvételnek.